

Jürgen Ligi
Rahandusminister
Rahandusministeerium

18.09.2024

Eesti Õlletootjate Liidu arvamus alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu kohta

Kavandatava alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga nähakse ette **täiendavat** alkoholiaktsiisi tõusu 5% ulatuses 2025. aasta juulis ja 2026. aasta jaanuaris ning 5% tõusu aastatel 2027 ja 2028.

Eesti Õlletootjate Liit juhib tähelepanu kehtivas aktsiisiseaduses kehtestatud aktsiisitõusude negatiivsetele mõjudele, mida täiendav aktsiisitõus võimendab.

Alkoholiaktsiisi tõusu mõju numbrites:

- 2024. aasta alguses toimunud 5% aktsiisitõus näitas, et piirikaubanduse tulemusena on esimese viie kuu jooksul **Lätist ostetud õlut 28% rohkem kui aasta varem samal perioodil ning soomlastele on põhjapiiril (sh laevadel) müüdud 19% vähem õlut.**
- Käesoleva aasta esimese 7 kuuga on alkoholiaktsiisi eelmise aastaga võrreldes **vähem laekunud umbes 18 miljonit eurot.**
- Planeeritavate aktsiisitõusude tulemusena hakkab **õlle aktsiisimäär olema suurem kui Läti-suunalise piirikaubanduse tippajal enne aktsiisimäärade langetamist.**

Piirikaubandus oli tipus (aastatel 2017-2018), kui õlleaktsiisi määr oli 16,92 eurot õlle etanoolisisalduse ühe mahuprotsendi kohta hektoliitris (edaspidi eurot), misjärel langetati seda 25% võrra 12,70 euro peale. Praeguse plaani järgi **tõuseb õlleaktsiisi määr juba aastaks 2027 16,98 euronit ning 2028 17,83 euronit.**

Kui Läti jätkab oma plaani ning aktsiisimäär tõuseb 9,0 euro pealt 9,8 euro peale, **on Eestis õlleaktsiisi määr 82% kõrgem kui Lätis**, mis hoogustab Läti-suunalist piirikaubandust ning vähendab aktsiisilaekumisi.

- Samal ajal väheneb Soome piiril ostmine, sest Soome on omapoolseid õlleaktsiise vähendanud. Eesti alkoholiaktsiisimäära tõstmisel eelnõus esitatud plaani järgi **prognoosime põhjapiiril lahja alkoholi müügi vähenemist 80% võrra** tänasega võrreldes.

Arvestades seda, et Soome on tõstnud kange alkoholi aktsiisi, ei tarvitse kange alkoholi müük põhjapiiril lahja alkoholi müügile sarnaselt väheneda.

- Meie prognoosid näitavad, et **plaanitud aktsiisitõusude mõjul laekumine riigile ei kasva**, lisaks kaasnevad negatiivsed majanduslikud mõjud.

Aktiisitõusu laiemad mõjud

- Aktsiisitõus mõjutab negatiivselt sektori investeeringuid ja pikaajalist konkurentsivõimet, mis omakorda mõjub negatiivselt ka ekspordivõimekusele.
- Lisaks negatiivsele mõjule sektori konkurentsivõimele, mõjutab aktsiisitõus Eesti majandust laiemalt turismi vähenemise ja Läti-suunaliste ostude tegemise läbi.

Ettepanek

Eesti Õlletootjate Liit palub valitsusel arvestada liidu seisukohtadega aktsiisipoliitika planeerimisel ja otsuste tegemisel. Liidu hinnangul ei tuleks planeerida täiendavaid aktsiisitõuse 2025. ja 2026. aastal ning aktsiisitõusu 5% ulatuses 2027. ja 2028. aastal, sest aktsiiside laekumine järgnevatel aastatel pigem kahaneb, samal ajal kaasnevad sellega seoses negatiivsed mõjud riigieelarvele, halveneb ettevõtete ekspordi- ja konkurentsivõime ning avalduvad pikaajalised negatiivsed mõjud Eesti majandusele.

Eesti Õlletootjate Liit on Eesti õlletootjate huve esindav organisatsioon. Liit ühendab suuremaid õlletootjaid, tegeleb õlletootjate eneseregulatsiooniga (vt eetikakoodeks), õllekultuuri arendamisega ning propageerib mõistlikku ja kultuurset joogitarbimist. Õlleliit teeb koostööd Eesti Toiduainetööstuse Liidu, ministriumite ja tervise arendamisega tegelevate organisatsioonidega.

Eesti Õlletootjate Liidu liikmete 2023. aasta kogukäive oli ligikaudu 177 miljonit eurot ning liikmed annavad tööd 670-le inimesele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Peeter Võrk

Eesti Õlletootjate Liidu tegevjuht

peeter@eestiolu.ee, +372 5019595